

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého senátu)

12. prosince 2014*

„Státní podpory — Finanční odvětví — Státní záruka spojená s půjčkou — Podpora určená k nápravě vážné poruchy v hospodářství některého členského státu — Článek 107 odst. 3 písm. b) SFEU — Rozhodnutí, kterým se podpora prohlašuje za neslučitelnou s vnitřním trhem — Pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích — Soulad se sděleními Komise o podporách pro finanční odvětví v souvislosti s finanční krizí — Legitimní očekávání — Povinnost uvést odůvodnění“

Ve věci T-487/11,

Banco Privado Português, SA, se sídlem v Lisabonu (Portugalsko),

Massa Insolvente do Banco Privado Português, SA, se sídlem v Lisabonu,

zastoupené C. Fernández Viciénem, F. Pereira Coutinhem, M. Esperança Pinou, T. Mafalda Santosem, R. Leandro Vasconcelos a A. Kéri, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené L. Flynnem a M. Afonso, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2011/346/EU ze dne 20. července 2010 o státní podpoře C 33/09 (ex NN 57/09, ex CP 191/09) provedené Portugalskem ve formě státní záruky ve prospěch banky BPP (Úř. věst. 2011, L 159, s. 95),

TRIBUNÁL (čtvrtý senát),

ve složení M. Prek, předseda, I. Labucka a V. Kreuschitz (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. března 2014,

vydává tento

* Jednací jazyk: portugálština.

Rozsudek¹

Skutečnosti předcházející sporu

- 1 Banco Privado Português, SA (dále jen „banka BPP“) je finanční institucí se sídlem v Lisabonu (Portugalsko), která poskytuje služby v oblasti soukromého bankovníctví, podnikového poradenství a soukromého kapitálu v Portugalsku, Španělsku a v menší míře v Brazílii a v Jižní Africe. K zákazníkům banky BPP patří zejména soukromí a institucionální vkladatelé, včetně pěti úvěrových ústavů poskytujících půjčky zemědělcům, jedné záložny, různých penzijních fondů a pojišťoven. Akcie banky BPP nejsou kotovány na burze cenných papírů. Dne 30. června 2008 činil úhrn aktiv zapsaných do bilance banky BPP 2,9 miliardy EUR, což představovalo méně než 1 % z celkových aktiv bankovního sektoru v Portugalsku. Obchodní podíly banky BPP jsou ve 100% vlastnictví holdingu Privado Holding SGPS (sociedade gestora de participações sociais), SA (dále jen „holding“).
- 2 Od září 2008 začala mít banka BPP potíže s likviditou následkem zhoršení světové ekonomické situace. Dne 24. listopadu 2008 banka BPP informovala centrální banku v Portugalsku (dále jen „Portugalská banka“), že existuje riziko, že nebude schopna splnit své platební povinnosti. Portugalská banka zejména rozhodla, že od 1. prosince 2008 je banka BPP „zproštěna na období tří měsíců včasného plnění dřívějších smluvních závazků, zejména v rámci činností souvisejících se soukromým bankovníctvím, v rozsahu, v němž se to ukáže nezbytné pro [její] restrukturalizaci a ozdravení“.
- 3 Usnesením 31268-A/2008 ze dne 1. prosince 2008, zveřejněným v *Diário da República*, druhá řada, č. 235, ze dne 4. prosince 2008, portugalské orgány rozhodly, že se bance BPP poskytuje státní záruka na základě zákona č. 112/97 ze dne 16. září 1997, a sice mimo rámec portugalského režimu záruk vyplývajícího ze zákona č. 60-A/2008 ze dne 20. října 2008, jak byl schválen Komisí Evropských společenství rozhodnutím C (2008) 6527 ze dne 29. října 2008 týkajícím se státní podpory NN 60/08 poskytnuté Portugalskem – Režim záruk ve prospěch úvěrových institucí v Portugalsku (Úř. věst. 2009, C 9, s. 2). Tato státní záruka byla schválena dne 5. prosince 2008 a jejím cílem bylo zaručit půjčku ve výši 450 milionů eur, která měla být poskytnuta bance BPP konsorciem složeným ze šesti portugalských bank, a sice Banco Comercial Português, SA, Caixa Geral de Depósitos, SA, Banco Espírito Santo, SA, Banco BPI, SA, Banco Santander Totta, SA a Caixa Central – Caixa Central de Crédito Agrícola Mútuo, CRL (dále jen „věřitelské banky“). V souladu s relevantními ustanoveními úvěrových smluv a státní záruky kryla vypůjčená částka pouze odpovědnost za pasiva banky BPP zapsaná v bilanci k datu 24. listopadu 2008 a bylo možno ji použít pouze na úhradu vkladatelům a jiným věřitelům, a nikoli k úhradě dluhů jiných dceřiných společností holdingu. Půjčka byla poskytnuta na dobu šesti měsíců, kterou bylo možno prodloužit maximálně na dobu dvaceti čtyř měsíců. Stanovená úroková sazba se rovnala sazbě Euribor navýšené o 100 bazických bodů. Odměna za státní záruku byla s ohledem na zajišťovací prostředky předložené bankou BPP stanovena na 20 bazických bodů.
- 4 Na základě zástavní smlouvy uzavřené dne 5. prosince 2008 mezi bankou BPP, portugalským státem a Portugalskou bankou zřídila banka BPP jako zajišťovací prostředky ve prospěch portugalského státu právo na prioritní záruku týkající se různých jejích aktiv, včetně cenných papírů a movitého majetku, jakož i první hypotéky na nemovitý majetek ve vlastnictví dceřiných společností holdingu. V tomto stadiu byla hodnota těchto zajišťovacích prostředků odhadnuta na 672 milionů eur, zatímco ke dni 7. května 2010 je Portugalská banka odhadovala na 582 milionů eur.
- 5 Dne 5. prosince 2008 oznámily portugalské orgány Komisi poskytnutí státní záruky ve prospěch banky BPP.

1 — Jsou uvedeny pouze ty body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění považuje Tribunál za účelné.

- 6 Rozhodnutím C (2009) 1892 final ze dne 13. března 2009 týkajícím se státní podpory NN 71/08 – Portugal, Auxílio estatal ao Banco Privado Português – BPP (Úř. věst. C 174, s. 1, dále jen „rozhodnutí ze dne 13. března 2009“) Komise rozhodla, že proti poskytnutí státní záruky bance BPP jako naléhavého opatření nevznáší námitky z důvodu, že je tato záruka slučitelná s vnitřním trhem v souladu s čl. 87 odst. 3 písm. b) ES.
- 7 Usnesením 13364-A/2009, zveřejněným v *Diário da República*, druhá řada, č. 109, ze dne 5. června 2009, portugalské orgány prodloužily dotčenou státní záruku o šest měsíců. Informovaly o tom Komisi elektronickou poštou ze dne 23. června 2009, avšak toto prodloužení jí formálně ve smyslu čl. 88 odst. 3 ES neoznámily.
- 8 Ve dnech 23. prosince 2008, 12. ledna 2009, 19. února 2009, 24. dubna 2009 a 10. července 2009 předložila banka BPP Portugalské bance plány na záchranu, přičemž žádný z těchto plánů portugalské orgány Komisi neoznámily.

[omissis]

- 10 V dopise ze dne 23. června 2009 zaslaném Komisi portugalské orgány uvedly, že prodloužení státní záruky o šest měsíců mělo bance BPP umožnit dokončení plánu restrukturalizace a ozdravení, jakož i v krátké době konkretizovat řešení s cílem chránit zájmy jejích klientů, zejména těch, kteří investovali do produktu se zaručenou výnosností.
- 11 Dne 15. července 2009 Komise vyzvala portugalské orgány, aby neprodleně předložily plán restrukturalizace banky BPP, i prozatímní, a připomněla jim, že dotčená podpora je od 6. června 2009 považována za nezákonnou. Vzhledem k tomu, že portugalské orgány neodpověděly, Komise jim zaslala dne 6. října 2009 upomínku dopisem podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] (Úř. věst. L 83, s. 1).
- 12 Rozhodnutím ze dne 10. listopadu 2009 a dopisem z téhož dne zaslanými Portugalské republice zahájila Komise formální vyšetřovací řízení podle čl. 88 odst. 2 ES týkající se poskytnutí státní záruky bance BPP a vyzvala zúčastněné strany, aby podaly své připomínky (Úř. věst. C 56, s. 10, dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“). V rozhodnutí o zahájení řízení Komise též vydala podle čl. 10 odst. 3 nařízení č. 659/1999 příkaz Portugalské republice k předložení plánu restrukturalizace banky BPP ve lhůtě 30 dnů od doručení jejího dopisu, a sice do 22. prosince 2009.

[omissis]

- 14 Dne 3. prosince 2009 portugalské orgány informovaly Komisi, že státní záruka bude prodloužena o dalších šest měsíců, a sice do 5. června 2010, zejména z důvodu, že „bezprostřední narušení činnosti banky BPP by jasně ohrozilo řešení zkoumané v danou chvíli“ a že „banky, které za tuto půjčku bance BPP ručily, souhlasily s prodloužením její doby splatnosti o dalších šest měsíců beze změn platných podmínek a bez dodatečného financování pod podmínkou, že odpovídající státní záruka bude také prodloužena“. K tomuto prodloužení státní záruky došlo usnesením 26556-B/2009, zveřejněným v *Diário da República*, druhá řada, č. 236, ze dne 7. prosince 2009, avšak portugalské orgány Komisi toto prodloužení formálně podle čl. 108 odst. 3 SFEU neoznámily.
- 15 V dokumentu zaslaném Komisi dne 25. února 2010 portugalské orgány uvedly prostředky, na jakých mělo být podle nich založeno řešení problémů vyvolaných bankou BPP u významné části jejích klientů, a sice těch, kteří investovali do produktu „absolutní návratnosti“, což kromě jiných opatření vedlo ke zřízení Fundo Especial de Investimento (FEI) (zvláštní investiční fond) dne 30. března 2010.
- 16 V tomtéž dokumentu portugalské orgány kromě opatření plánovaných za účelem dospět k řešení ve prospěch klientů banky BPP zopakovaly nutnost poskytnutí a prodloužení státní záruky, jelikož financování banky BPP bylo krátkodobým nástrojem nezbytným k zachování jejího fungování

a k umožnění pozdější realizace studie životaschopnosti, stejně jako ke stabilizaci vnitrostátního finančního systému. Mimoto portugalské orgány v tomto dokumentu zdůraznily výlučný cíl státní záruky spočívající v tom, umožnit bance BPP předložit plán restrukturalizace a nakonec uplatnit řešení určené k zaručení ochrany jejich investorů. Konečně portugalské orgány v dotčeném dokumentu popsaly obsah plánů restrukturalizace a ozdravení banky BPP ze dne 12. ledna, „27. dubna“ a 10. června 2009, jakož i zamítnutí uvedených plánů Portugalskou bankou a portugalskou vládou.

- 17 Rozhodnutím ze dne 15. dubna 2010, které vstoupilo v platnost dne 16. dubna 2010 ve 12 hodin, Portugalská banka zrušila bance BPP bankovní licenci, jelikož tuto banku nebylo možno restrukturalizovat nebo rekapitalizovat.
- 18 Dne 21. dubna 2010 požádaly věřitelské banky o realizaci státní záruky a dne 7. května 2010 jim portugalský stát uhradil celkovou částku půjčky, která byla předmětem této záruky.
- 19 Dne 22. dubna 2010 požádala Portugalská banka u obchodního soudu v Lisabonu o zahájení postupu likvidace banky BPP (věc 519/10.5TYLSB) na základě čl. 8 odst. 2 nařízení vlády s mocí zákona č. 199/2006 ze dne 25. října 2006 a předložila návrh na jmenování likvidační komise. Usnesením ze dne 23. dubna 2010 obchodní soud v Lisabonu rozhodl o provedení likvidace, přičemž jmenoval likvidační komisi a stanovil lhůtu 30 dnů pro uplatnění pohledávek.
- 20 Dne 20. července 2010 přijala Komise rozhodnutí 2011/346/EU o státní podpoře C 33/09 (ex NN 57/09, ex CP 191/09) provedené Portugalskem ve formě státní záruky ve prospěch banky BPP (Úř. věst. 2011, L 159, s. 95, dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým prohlásila tuto podporu za neslučitelnou s vnitřním trhem (článek 1) a kterým Portugalské republice nařídila její okamžité a účinné navrácení (články 2 a 3).

[omissis]

- 22 Dopisem ze dne 23. února 2011 uznala likvidační komise v návaznosti na žádost portugalských orgánů pohledávku portugalského státu ve výši částky půjčky, na základě čehož došlo k subrogaci.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 23 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 9. září 2011 podaly banka BPP a Massa Insolvente do Banco Privado Português, SA (dále jen společně „žalobkyně“) projednávanou žalobu.
- 24 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
 - zrušil napadené rozhodnutí;
 - podpůrně zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž prohlásilo dotčenou podporu za protiprávní a neslučitelnou s vnitřním trhem v období od 5. prosince 2008 do 5. června 2009;
 - podpůrněji zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž nařizuje navrácení dotčené podpory;
 - ještě podpůrněji zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž nařizuje navrácení dotčené podpory v období od 5. prosince 2008 do 5. června 2009;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

[omissis]

29 Komise navrhuje, aby Tribunál:

- zamítl hlavní i podpůrné návrhy;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

[omissis]

32 Při změně složení senátů Tribunálu byl soudce zpravodaj přidělen k čtvrtému senátu, kterému byla tudíž tato věc přidělena.

33 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Tribunál (čtvrtý senát) o zahájení ústní části řízení.

34 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na ústní otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání, které se konalo dne 14. března 2014. Na jednání žalobkyně v odpověď na ústní otázku Tribunálu uvedla, že souhlasí s rozhodnutím Tribunálu založit do spisu žalobní odpověď, přestože byla podána opožděně, což bylo zaznamenáno v protokolu z jednání.

Právní otázky

Shrnutí žalobních důvodů směřujících ke zrušení

35 Žalobkyně uvádí na podporu své žaloby sedm žalobních důvodů.

[omissis]

43 V souladu se systematikou ustanovení článku 107 SFEU považuje Tribunál za nezbytné přezkoumat nejprve třetí žalobní důvod vycházející z nesprávného posouzení skutkového stavu a z nerespektování pojmu státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Poté bude zkoumán druhý žalobní důvod vycházející z porušení odchylného ustanovení stanoveného v čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, jakož i čtvrtý až sedmý žalobní důvod a až nakonec první žalobní důvod vycházející z neuvedení odůvodnění.

K třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného posouzení skutkového stavu a z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU

Úvodní poznámky

44 I když má podle žalobkyně Komise podle čl. 107 odst. 1 SFEU širokou „posuzovací“ pravomoc, má povinnost důkladně a nestranně přezkoumat všechny relevantní skutečnosti věci. Je povinna provést správnou analýzu situace na trhu, postavení příjemce a jeho soutěžitelů v rámci tohoto trhu, podmínek obchodu mezi členskými státy, a „uvést, jakou výhodu opatření [podpory] poskytuje v [tomto] obchodě“ s ohledem na skutkové a právní okolnosti existující k datu přijetí jejího rozhodnutí. V projednávaném případě však Komise nesprávně právně kvalifikovala skutkové okolnosti a nezohlednila skutečnost, že banka BPP již od 24. listopadu 2008 nevykonávala činnost odpovídající jejímu běžnému předmětu činnosti, ani skutečnost, že cílem státní záruky bylo pouze krýt odpovědnost za některá pasiva z doby před poskytnutím uvedené záruky. Komise tak přehlédla skutečnost, že od tohoto data banka BPP již nekonkurovala ostatním úvěrovým institucím, přestože konstatováním, že banka BPP „měla možnost krátkodobě vstupovat nebo opětovně vstupovat na trh“ sama Komise uznala, že banka BPP na trhu již nepůsobila. Kromě toho Komise nezohlednila skutečnost, že cílem státní záruky bylo pouze krýt odpovědnost za některá pasiva banky BPP zapsaná

v bilanci k datu 24. listopadu 2008 a že ji bylo možno použít pouze na úhradu vkladatelům a jiným věřitelům, a nikoli pro účely působení na trhu nebo k úhradě dluhů jiných dceřiných společností holdingu či ke krytí nemajetkové odpovědnosti nebo jiné odpovědnosti vyplývající z jiných finančních činností nebo služeb, které banka BPP přímo či nepřímo poskytovala. Poskytnutí uvedené záruky tedy nesloužilo ani k tomu, aby bylo bance BPP umožněno vykonávat běžnou činnost úvěrové instituce na trhu coby skutečný nebo potenciální soutěžitel, ani jí nemohlo poskytnout výhodu narušující hospodářskou soutěž ve vztahu k jiným úvěrovým institucím nebo ovlivnit obchod mezi členskými státy. Bod 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí tento závěr potvrzuje, jelikož Komise v tomto bodě konstatovala, že likvidace banky BPP ukázala, že hospodářská soutěž není narušena.

[omissis]

- 46 Pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého „má Komise širokou posuzovací pravomoc“ podle čl. 107 odst. 1 SFEU, stačí připomenout, že tento argument zjevně pomíjí ustálenou judikaturu, která uznala, že pojem „podpora“ má právní povahu a musí být vykládán na základě objektivních skutečností, takže soud Evropské unie v zásadě musí v plném rozsahu přezkoumat, zda opatření spadá do působnosti čl. 107 odst. 1 SFEU, a dále že Komise až na výjimky nemá v tomto ohledu posuzovací pravomoc (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. prosince 2008, *British Aggregates v. Komise*, C-487/06 P, Sb. rozh. s. I-10515, body 111 až 113). Tento argument tedy musí být odmítnut.
- 47 Je nicméně třeba ověřit, zda jsou posouzení Komise týkající se existence státní podpory, jak jsou uvedena v bodech 56 až 60 odůvodnění napadeného rozhodnutí, stížena skutkovou či právní vadou, přičemž úvaha žalobkyně musí být v rozsahu, v němž odkazuje na „nesprávnou právní kvalifikaci skutkových okolností“, chápána tak, že odkazuje jak na kritérium výhody, tak na kritéria ovlivnění obchodu mezi členskými státy a narušení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 48 Je tudíž třeba nejdříve posoudit, zda Komise v napadeném rozhodnutí správně kvalifikovala státní záruku jako opatření podpory poskytující hospodářskou výhodu bance BPP.

K existenci hospodářské výhody ve prospěch banky BPP

- 49 Článek 107 odst. 1 SFEU stanoví, že podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak.
- 50 Proto mohou být považovány za podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU pouze výhody poskytované přímo nebo nepřímo ze státních prostředků nebo výhody, které pro stát představují dodatečnou zátěž. Ze samotného znění tohoto ustanovení a z procesních pravidel zavedených článkem 108 SFEU totiž vyplývá, že výhody poskytované jiným způsobem než ze státních prostředků nespádají do působnosti předmětných ustanovení (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2013, *Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další*, C-399/10 P a C-401/10 P, bod 99, a citovaná judikatura).
- 51 Za podpory jsou považovány zejména různé formy opatření, které snižují náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku, a které tedy mají tutéž povahu a stejné účinky, aniž jsou dotacemi v užším slova smyslu, přičemž čl. 107 odst. 1 SFEU vymezuje státní zásahy v závislosti na jejich účincích (v tomto smyslu viz rozsudek *Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další*, bod 50 výše, body 101 a 102, a citovaná judikatura).

- 52 Mimoto státní opatření, které je s to zároveň uvést podnik, na který se použije, do příznivější situace, než ostatní podniky, a v budoucnu přivodit dostatečně konkrétní riziko vzniku další zátěže pro stát, může ohrozit státní prostředky. Konkrétně výhody poskytované ve formě státní záruky mohou zahrnovat dodatečnou zátěž pro stát (v tomto smyslu viz rozsudek Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další, bod 50 výše, body 106 a 107, a citovaná judikatura).
- 53 V projednávaném případě, pokud jde o kvalifikaci státní záruky jako podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, je třeba připomenout, že v bodě 24 odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. března 2009 Komise v podstatě konstatovala, že díky státní záruce získala banka BPP financování, které by nebyla s to na trhu získat, a že jí byla takto poskytnuta hospodářská výhoda, která posílila její postavení ve vztahu k jejím konkurentům a vedla k narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu mezi členskými státy. V bodě 38 odůvodnění uvedeného rozhodnutí Komise v podstatě upřesnila, že odměna ve výši 20 bazických bodů je nižší, než je výše vyplývající z použití doporučení ECB ze dne 20. října 2008, které uvádí fixní odměnu ve výši 50 bazických bodů pro záruky poskytnuté solventním bankám na období kratší než jeden rok. V bodě 39 odůvodnění téhož rozhodnutí Komise zejména dodala, že „[p]řes vysokou úroveň nabídnutých záruk je odměna za státní záruku značně nižší než ta, která by byla obvykle považována za přiměřenou pro banky v obtížích“.

[omissis]

- 55 Z výše uvedených úvah jasně vyplývá, že od rozhodnutí ze dne 13. března 2009 prováděla Komise neměnné a koherentní posouzení státní záruky jako opatření podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a dále že v bodě 59 odůvodnění napadeného rozhodnutí odpověděla na argument portugalských orgánů, který žalobkyně v podstatě zopakovala v rámci tohoto řízení, podle kterého banka BPP od 1. prosince 2008 na trhu nepůsobila.
- 56 Pokud jde o existenci výhody, je třeba zdůraznit, že žalobkyně ani v rámci tohoto žalobního důvodu ani v rámci ostatních žalobních důvodů předložených na podporu své žaloby nezpochybňuje posouzení Komise, podle kterého by banka BPP bez státní záruky, a to za „běžných“ podmínek na trhu, nebyla s to získat půjčku za výhodných finančních podmínek poskytnutých věřitelskými bankami, a dále že odměna za státní záruku jako takovou byla značně nižší než ta, která by byla obecně považována za přiměřenou pro banky v obtížích (viz bod 57 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Žalobkyně ani nezpochybňuje, že tato hospodářská výhoda byla financována ze státních prostředků, přičemž posledně uvedené kritérium bylo splněno nejpozději po vrácení půjčky portugalským státem věřitelským bankám při realizaci státní záruky (viz bod 56 odůvodnění *in fine* napadeného rozhodnutí).
- 57 Žalobkyně totiž zpochybňuje pouze skutečnost, že poskytnutí této výhody souviselo s konkurenční činností banky BPP na trhu vůči jiným finančním institucím. I kdyby mohl být tento argument přijat, nemohl by mít vliv na kvalifikaci státní záruky jako výhody.
- 58 Proto Komise správně učinila v napadeném rozhodnutí závěr, že banka BPP měla prospěch z výhody pocházející ze státních prostředků.

Ke kritériím hospodářské činnosti, ovlivnění obchodu a narušení hospodářské soutěže

- 59 Pokud jde o argument, podle kterého banka BPP již od 24. listopadu 2008 nepůsobila na trhu coby skutečný nebo potenciální soutěžitel jiných finančních institucí, je třeba zaprvé poukázat na to, že žalobkyně nezpochybňuje, že si banka BPP v tomto stadiu zachovávala postavení podniku ve smyslu článku 107 SFEU, jelikož nadále vykonávala hospodářskou činnost, třebaže v omezené míře (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 3. března 2011, AG2R Prévoyance, C-437/09, Sb. rozh. s. I-973, body 41 a 42, a citovaná judikatura, a Tribunálu ze dne 12. září 2013, Německo v. Komise, T-347/09, body 25 a 26, a citovaná judikatura).

- 60 Zadržé, pokud jde o kritérium ovlivnění obchodu mezi členskými státy, bylo rozhodnuto, že v případě, že podpora poskytnutá členským státem posiluje postavení určitého podniku ve srovnání s jinými podniky, které si konkurují na trhu v rámci Společenství, musí se mít za to, že jmenované podniky jsou touto podporou ovlivněny. V této souvislosti okolnost, že hospodářské odvětví, jako je odvětví finančních služeb, bylo předmětem významného liberalizačního procesu na úrovni Společenství, který zvýšil hospodářskou soutěž, která již mohla být výsledkem volného pohybu kapitálu stanoveného Smlouvou, může charakterizovat skutečný nebo možný dopad podpor na hospodářskou soutěž, jakož i jejich účinek na obchod mezi členskými státy (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, Cassa di Risparmio di Firenze a další, C-222/04, Sb. rozh. s. I-289, body 141, 142 a 145 první odrážka, a citovaná judikatura).
- 61 Zatřetí, pokud jde o kritérium narušení hospodářské soutěže, je třeba připomenout, že podpory, které směřují k osvobození podniku od nákladů, které by obvykle musel vynaložit v rámci běžného hospodaření nebo běžných činností, v zásadě narušují podmínky hospodářské soutěže (rozsudek Soudního dvora ze dne 30. dubna 2009, Komise v. Itálie a Wam, C-494/06 P, Sb. rozh. s. I-3639, bod 54; v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2000, Německo v. Komise, C-156/98, Recueil s. I-6857, bod 30).
- 62 Začtvrté z ustálené judikatury vyplývá, že pro účely kvalifikace jako státní podpory je Komise povinna nikoliv prokázat existenci skutečného dopadu podpory na obchod mezi členskými státy a skutečné narušení hospodářské soutěže, ale pouze přezkoumat, zda podpora může tento obchod ovlivnit a narušit hospodářskou soutěž (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 9. června 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, Sb. rozh. s. I-4727, bod 134).
- 63 V projednávaném případě byla bance BPP odebrána její bankovní licence až dne 16. dubna 2010 a její likvidace byla provedena až ve dnech 22. a 23. dubna 2010. Mezi 24. listopadem 2008 a výše uvedenými daty tedy nadále působila na trhu. Když jí byla poskytnuta státní záruka, banka BPP představovala nejen „podnik“ přijímající podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, ale rovněž během tohoto období přinejmenším v omezené míře vykonávala obchodní činnost, která spočívala v nabízení nebo ve správě některých finančních produktů nebo služeb, přičemž pokračování v činnosti správy bylo umožněno půjčkou a státní zárukou.
- 64 V této souvislosti žalobkyně neprokázala, že by banka BPP takovou obchodní činnost nevykonávala.
- 65 Zaprvé Portugalská banka dne 1. prosince 2008 zejména rozhodla, že „banka BPP je zproštěna na období tří měsíců včasného plnění dřívějších smluvních závazků, zejména v rámci činností souvisejících se soukromým bankovníctvím, v rozsahu, v němž se to ukáže nezbytné pro [její] restrukturalizaci a ozdravení“, což nutně znamená, že nadále působila na trhu během dotčeného období.
- 66 Zadruhé jak smlouva o půjčce, tak smlouva týkající se státní záruky, jak byla povolena usnesením 31268-A/2008 ze dne 1. prosince 2008, měly krýt odpovědnost za pasiva banky BPP zapsaná v bilanci k datu 24. listopadu 2008, jakož i úhradu pohledávek jejím vkladatelům a jiným věřitelům, kteří je k tomuto dni uplatnili. Jelikož problém financování těchto dluhů byl takto prozatímně vyřešen, tato okolnost sama o sobě ukazuje, že banka BPP mohla v určité míře pokračovat v obchodní činnosti.
- 67 Zatřetí je nesporné, že mezi 23. prosincem 2008 a 10. červencem 2009 předložila banka BPP několik plánů restrukturalizace Portugalské bance, která je nepřijala, což je důvod, proč žádný z těchto plánů nebyl portugalskými orgány Komise oznámen (viz bod 8 výše). Tyto plány restrukturalizace přitom mohly mít za konečný cíl pouze ozdravení a záchranu banky BPP, aby mohla v plném rozsahu pokračovat v obvyklé obchodní činnosti. V této souvislosti je rovněž třeba odkázat nejprve na body 2, 30 a 31 sdělení Komise nadepsaného „Použití pravidel pro poskytování státní podpory na opatření přijatá ve vztahu k finančním institucím v souvislosti se současnou globální finanční krizí“ (Úř. věst.

2008, C 270, s. 8, dále jen „sdělení týkající se finančních institucí“), které stanoví vazbu mezi restrukturalizací a návratem k životaschopnosti dotyčných finančních institucí, dále na bod 4 sdělení Komise o návratu k životaschopnosti a hodnocení restrukturalizačních opatření ve finančním sektoru v současné krizi podle pravidel pro státní podporu (Úř. věst. 2009, C 195, s. 9), a konečně na bod 17 sdělení Komise nadepsaného „Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích“ (Úř. věst. 2004, C 244, s. 2, dále jen „pokyny na záchranu a restrukturalizaci“). V tomtéž smyslu Komise správně uvedla, že dopis portugalských orgánů ze dne 23. června 2009, jakož i dokument zasláný uvedenými orgány Komisi dne 25. února 2010 potvrzují, že uvedené orgány vázaly poskytnutí, jakož i prodloužení státní záruky na nutnost umožnit bance BPP zejména vypracovat plán restrukturalizace, a tudíž dočasně zachovat její přítomnost na trhu.

- 68 Začtvrté, jak vyplývá z bodu 15 pokynů na záchranu a restrukturalizaci, jejichž obecné zásady jsou prohlášeny za použitelné podle bodu 10 sdělení týkajícího se finančních institucí, podpory na záchranu, jako jsou státní záruky, jsou ve své podstatě jen dočasnou a vratnou pomocí, která je omezena na období maximálně šesti měsíců a jejímž „základním cílem“ je „umožnit podniku v obtížích udržet se na trhu po dobu nezbytnou pro vypracování plánu restrukturalizace nebo likvidace“. Stejně tak bod 30 sdělení týkajícího se finančních institucí uvádí, že „[p]okud je třeba použít systému záruk ve prospěch jednotlivých finančních institucí, je nezbytné, aby po tomto mimořádném záchranném opatření, které má za cíl zachovat existenci insolventních institucí [...], následovaly [...] přiměřené kroky vedoucí k restrukturalizaci nebo likvidaci příjemce podpory“, což předpokládá „požadavek oznámení restrukturalizačního nebo likvidačního plánu pro příjemce plateb v rámci záruky“. V projednávaném případě tak v souladu s těmito zásadami měla státní záruka, jak byla povolena v rozhodnutí ze dne 13. března 2009 na období šesti měsíců, hlavně, ne-li výlučně, za cíl dočasně zachovat obchodní činnost banky BPP až do doby, než portugalské orgány předloží zamýšlený plán restrukturalizace.
- 69 Žádný z argumentů uplatněných žalobkyní nemůže prokázat, že banka BPP nepokračovala v obchodní činnosti do 16. dubna 2010, a sice data skutečného odebrání její bankovní licence.

[omissis]

- 72 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba odmítnout argument žalobkyně, podle kterého banka BPP již od 24. listopadu 2008 nevykonávala obchodní činnost, což by jí umožnilo vyhnout se použití čl. 107 odst. 1 SFEU, jelikož Komise v napadeném rozhodnutí prokázala, že v tomto stadiu banka BPP představovala podnik vykonávající takovou obchodní činnost, třebaže v omezené míře, a měla prospěch z hospodářské výhody.
- 73 Z výše uvedeného mimoto vyplývá, že s ohledem na judikaturu citovanou v bodech 60 až 62 výše nemůže žalobkyně tvrdit, že poskytnutí dotčené výhody nemohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit podmínky hospodářské soutěže. Vzhledem k tomu, že bance BPP bylo umožněno pokračovat po určitou dobu a v určité míře v její obchodní činnosti, totiž dotčená podpora posílila její hospodářské postavení ve vztahu k jiným konkurujícím podnikům v rámci obchodu mezi členskými státy, a dále ji dočasně osvobodila od nákladů – a sice vyšších finančních nákladů na plnění jejích platebních závazků – které by obvykle musela vynaložit v rámci běžného hospodaření se svým majetkem nebo každodenních obchodních činností.
- 74 Konečně v rozsahu, v němž žalobkyně uvádí, že se v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí rozporně konstatuje, že hospodářská soutěž není narušena, stačí uvést, že tento bod odůvodnění odkazuje pouze na budoucí situaci banky BPP po odebrání bankovní licence a její likvidaci, což vedlo Komisi v souladu s jejím předchozím posouzením týkajícím se situace existující před uvedeným odebráním k závěru, že v budoucnu „neexistuje [...] riziko narušení hospodářské soutěže spjaté s bankou BPP“.
- 75 Je proto třeba zamítnout třetí žalobní důvod v plném rozsahu jako neopodstatněný.

K druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU

Připomenutí argumentů účastníků řízení

- 76 Podle žalobkyně nezohledňuje napadené rozhodnutí ani skutečnost, že státní záruka splňuje odchylné podmínky stanovené v čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU v tom, že uvedená záruka měla „napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu“, zejména během období od 5. června 2009 do 15. dubna 2010, ani podmínky slučitelnosti uvedené ve sdělení týkajícím se finančních institucí pod názvem „3. Záruky pokrývající závazky finančních institucí“. V této souvislosti žalobkyně v podstatě upřesňuje, že se kontext, ve kterém Komise schválila státní záruku svým rozhodnutím ze dne 13. března 2009, nezměnil a trval do 15. dubna 2010. Toto opatření tak bylo nadále odůvodněné a jeho prodloužení bylo dokonce nevyhnutelné k tomu, aby se předešlo systémovému riziku souvisejícímu s neplněním závazků banky BPP. V napadeném rozhodnutí přitom Komise porušila čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU tím, že toto hledisko ponechala bez povšimnutí a nevyjádřila se ke slučitelnosti tvrzené dotčené podpory s vnitřním trhem.

[omissis]

Připomenutí obsahu rozhodnutí ze dne 13. března 2009 *[omissis]*

Připomenutí obsahu napadeného rozhodnutí *[omissis]*

Závěr

- 82 V rámci tohoto žalobního důvodu žalobkyně Komisi v podstatě vytýká, že v napadeném rozhodnutí nezachovala své počáteční posouzení, jak bylo uvedeno v rozhodnutí ze dne 13. března 2009, pokud jde o slučitelnost dotčené podpory s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU a kritérií uvedených ve sdělení týkajícím se finančních institucí, ačkoli prodloužení státní záruky, jejíž znění a podmínky se nezměnily, bylo nezbytné k „napravení vážné poruchy v hospodářství“ Portugalska. Je tudíž třeba posoudit, zda se tímto Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení nebo nesprávného právního posouzení při uplatnění čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU.
- 83 Nejprve je třeba připomenout, že výjimka stanovená v čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, a tudíž pojem „vážné poruchy v hospodářství některého členského státu“ musí být vykládány restriktivně (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 30. září 2003, Freistaat Sachsen a další v. Komise, C-57/00 P a C-61/00 P, Recueil s. I-9975, bod 98). Kromě toho Komise požívá při provádění tohoto ustanovení široké posuzovací pravomoci, jejíž výkon zahrnuje hodnocení hospodářského a sociálního charakteru, která musí být provedena v kontextu Společenství. Unijní soud nemůže při přezkumu legality výkonu tohoto volného uvážení nahradit posouzení příslušného orgánu svým posouzením ve věci, ale musí se omezit na přezkoumání toho, zda je posouzení příslušného orgánu stíženo zjevným pochybením nebo zneužitím pravomoci (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudky Soudního dvora ze dne 15. prosince 2005, Unicredito Italiano, C-148/04, Sb. rozh. s. I-11137, bod 71, a Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise, bod 62 výše, bod 176).
- 84 Dále je třeba poukázat na to, že je mezi účastníky řízení nesporné, že rozhodnutí ze dne 13. března 2009 obsahovalo pouze předběžné a naléhavé posouzení slučitelnosti dotčené podpory a že schválení Komise bylo jasně časově omezeno a podmíněno tím, že portugalské orgány dodrží svůj závazek předložit ve lhůtě šesti měsíců, a sice do 5. června 2009, plán restrukturalizace banky BPP. Mimoto uvedené rozhodnutí výslovně bere na vědomí závazek těchto orgánů oznámit Komisi jakékoli případné prodloužení státní záruky nad rámec původního období šesti měsíců, na které se vztahuje předběžné schválení (viz body 39, 41 a 44 odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. března 2009). V tomto kontextu je irelevantní, že tyto podstatné skutečnosti jsou jasně vyjádřeny pouze v odůvodnění uvedeného

rozhodnutí, a nikoli v jeho výroku, který se omezuje na uvedení rozhodnutí nevznést námitky, jelikož výrok musí být vykládán s přihlédnutím k uvedenému odůvodnění (v tomto smyslu viz usnesení Tribunálu ze dne 30. dubna 2007, *EnBW Energie Baden-Württemberg v. Komise*, T-387/04, Sb. rozh. s. II-1195, bod 127, a citovaná judikatura).

- 85 Je třeba upřesnit, že v bodech 31 a 32 odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. března 2009 se Komise opřela o sdělení týkající se finančních institucí, které v bodě 10 odkazuje na obecné zásady uvedené v pokynech na záchranu a restrukturalizaci. V bodě 30 uvedeného sdělení je v podstatě vyžadováno, pokud jde o použití systému záruk na jednotlivé finanční instituce, aby po tomto mimořádném záchranném opatření, které má za cíl zachovat existenci insolventních finančních institucí, následovaly přiměřené kroky vedoucí k restrukturalizaci nebo likvidaci příjemce podpory, což předpokládá požadavek oznámení restrukturalizačního plánu směřujícího k zajištění obnovení jeho dlouhodobé životaschopnosti nebo plánu likvidace. Mimoto z bodu 10 téhož sdělení ve spojení s bodem 15 pokynů na záchranu a restrukturalizaci vyplývá, že výjimečná záchranná opatření, jako je státní záruka, nesmí v zásadě přesahovat šest měsíců. Stejně tak z bodu 25 písm. a) a c) uvedených pokynů vyplývá, že podpory na záchranu ve formě záruky musejí „skončit v období nepřesahujícím šest měsíců“ a že „dotčený členský stát [se musí] při oznámení zavázat, že sdělí Komisi nejpozději šest měsíců poté, co bylo opatření v rámci podpory na záchranu schváleno, plán restrukturalizace nebo likvidace nebo předloží doklad o tom, že [...] byla ukončena platnost záruky“. Konečně se v bodech 28 a 29 týchž pokynů uvádí, že „Komise může takové řízení v každém případě zahájit [...], pokud se domnívá, že [...] záruka byl[a] zneužit[a] nebo že poté, co uplynula šestiměsíční lhůta, již nelze odůvodnit neschopnost uhradit podporu“, a dále že „[s]chválení podpory na záchranu nemusí nutně znamenat, že bude následně schválena i podpora v rámci plánu restrukturalizace; taková podpora musí být posouzena zvlášť na základě jejích vlastních předností [jejího meritorního obsahu]“.
- 86 Mimoto žalobkyně nepochybnila otázku pravomoci Komise omezit podle článku čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU své schválení časově a podmínit ho dodržením závazků přijatých členským státem na základě sdělení týkajícího se finančních institucí a pokynů na záchranu a restrukturalizaci, ani nepochybnila skutečnost, že se v projednávaném případě portugalské orgány skutečně zavázaly tak, jak je popsáno v rozhodnutí ze dne 13. března 2009.
- 87 Zprvč z výše uvedených úvah vyplývá, že v bodech 31 a 32 odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. března 2009 postupovala Komise přesně podle relevantních kritérií uvedených v jejím sdělení týkajícím se finančních institucí, vykládaných ve světle pokynů na záchranu a restrukturalizaci, jelikož časové omezení a podmínky, kterým podléhalo předběžné schválení Komise, vycházely z uvedeného sdělení.
- 88 Zadruhé je nutno konstatovat, že Komise v napadeném rozhodnutí správně dospěla k závěru, že od 5. června 2009 nebyla či již nebyla splněna kritéria relevantní pro předběžné schválení dotčené podpory, jež bylo přiznáno v rozhodnutí ze dne 13. března 2009, jelikož portugalské orgány na rozdíl od svých závazků i po uplynutí lhůty stanovené za tímto účelem nepředložily plán restrukturalizace banky BPP, a dále uvedené orgány dvakrát prodloužily státní záruku po uplynutí nejzazší lhůty šesti měsíců, jak je povolena tímto rozhodnutím a sdělením týkajícím se finančních institucí, vykládaným ve spojení s pokyny na záchranu a restrukturalizaci, avšak tato prodloužení Komisi formálně neoznámily.
- 89 Zatřetí, pokud jde o posouzení slučitelnosti dotčené podpory s ohledem na čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, je třeba připomenout, že Komise již v bodě 39 odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 13. března 2009 v podstatě rozhodla, že přes vysokou úroveň nabídnutých záruk byla odměna za státní záruku značně nižší než ta, která by byla obvykle považována za přiměřenou pro banky v obtížích, a dále že pouze výjimečně může přijmout takovou odměnu jako přiměřenou v rozsahu, v němž zajišťuje přežití banky BPP na krátké období záchranu, a to pouze za podmínky, že ve lhůtě šesti měsíců bude předložen plán restrukturalizace. Toto posouzení odpovídá požadavkům stanoveným v bodě 30 sdělení týkajícího se finančních institucí, vykládaném ve spojení s body 15 a 25 pokynů na záchranu a restrukturalizaci, podle kterých podpora na záchranu může být jen dočasnou a vratnou pomocí, která je omezena na období šesti měsíců a musí po ní následovat buď předložení plánu

restrukturalizace nebo likvidace, nebo dokladu o tom, že půjčka byla v plné výši splacena a v případě státní záruky, že byla uvedená záruka ukončena. Mimoto Komise ve vztahu k těmto úvahám v bodě 71 odůvodnění napadeného rozhodnutí koherentním způsobem připomněla, že odměna za státní záruku byla nižší než ta, která je běžně požadována sdělením týkajícím se finančních institucí, aby se podpora mohla považovat za slučitelnou, a že schválení této úrovně odměny v jejím rozhodnutí ze dne 13. března 2009 bylo podmíněno předložením plánu restrukturalizace nebo likvidace.

- 90 Z výše uvedených úvah rovněž vyplývá, že žalobkyně nemůže oprávněně tvrdit, že se kontext, v němž Komise svým rozhodnutím ze dne 13. března 2009 dočasně schválila státní záruku, nezměnil a zůstal platný do 15. dubna 2010.
- 91 Konečně žalobkyně nemůže Komisi vytýkat, že se dopustila zjevně nesprávného posouzení nebo že překročila meze své široké posuzovací pravomoci podle čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, jak ji vymezuje sdělení týkající se finančních institucí, ba dokonce že se protiprávně odchýlila od pravidel, které si sama v tomto ohledu stanovila (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2008, Německo a další v. Kronofrance, C-75/05 P a C-80/05 P, Sb. rozh. s. I-6619, bod 60, a citovaná judikatura), jelikož Komise postupovala v projednávaném případě za účelem prohlášení dotčené podpory za neslučitelnou s vnitřním trhem přesně podle pravidel uvedeného sdělení.
- 92 Komise učinila závěr, že vzhledem k tomu, že takový plán restrukturalizace nebo likvidace nebyl ke dni 5. června 2009 předložen, bylo třeba státní záruku, jakož i její prodloužení po 5. červnu 2009 prohlásit za neslučitelné s vnitřním trhem, aniž se dopustila zjevně nesprávného posouzení nebo nesprávného právního posouzení při použití čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU.
- 93 Tento žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněný.

K čtvrtému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení čl. 108 odst. 2 SFEU

- 94 V rámci tohoto žalobního důvodu žalobkyně Komisi zaprvé v podstatě vytýká, že přehlédla skutečnost, že státní záruka neposkytla bance BPP žádnou hospodářskou výhodu, která mohla odůvodnit příkaz k navrácení. Poskytnutí této záruky totiž nevedlo ani ke snížení ztrát banky BPP ani ke změně situace finanční nerovnováhy, ve které se nacházela. Příkaz k navrácení tak není v souladu se základním cílem, který má být sledován, a sice odstranění narušení hospodářské soutěže způsobeného poskytnutou hospodářskou výhodou. Napadené rozhodnutí tudíž porušuje čl. 108 odst. 2 SFEU.
- 95 K učinění závěru, že tato první část čtvrtého žalobního důvodu musí být zamítnuta jako neopodstatněná, stačí odkázat na úvahy uvedené v bodech 56 až 58 výše. V rozsahu, v němž žalobkyně dodává, že poskytnutí státní záruky nevedlo ani ke snížení ztrát banky BPP ani ke změně situace nerovnováhy, ve které se nacházela, je tento argument irelevantní. Banka BPP byla totiž pouze díky uvedené státní záruce s to získat půjčku za výhodných finančních podmínek poskytnutých věřitelskými bankami, a kromě toho odměna za tuto záruku byla značně nižší než ta, která by byla obecně považována za přiměřenou pro banky v obtížích (viz bod 57 odůvodnění napadeného rozhodnutí a bod 89 výše), přičemž toto konstatování žalobkyně náležitě nezpochybnila.
- 96 Zadruhé žalobkyně primárně tvrdí, že Komise porušila čl. 108 odst. 2 SFEU tím, že nařídila navrácení dotčené podpory výlučně z procesních důvodů, a sice z důvodu nepředložení plánu restrukturalizace a neoznámení prodloužení státní záruky. Napadené rozhodnutí tak porušuje „zásady věcné spravedlnosti, proporcionality a přiměřenosti“. Podpůrně žalobkyně Komisi vytýká, že protiprávně nařídila navrácení za období od 5. prosince 2008 do 5. června 2009, přestože během tohoto období se banka BPP těšila schválení uvedené podpory, které bylo učiněno v rozhodnutí ze dne 13. března 2009.

- 97 Pokud jde o primární výtku v této druhé části žalobního důvodu, je třeba připomenout, že podle čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999, jehož cílem je provést čl. 108 odst. 2 první pododstavec SFEU, platí, že je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotýčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil, ledaže by to bylo v rozporu s některou obecnou zásadou unijního práva. Mimoto podle ustálené judikatury je zrušení protiprávní podpory prostřednictvím jejího navrácení logickým důsledkem konstatování její protiprávnosti. Členský stát, kterému je určeno rozhodnutí zavazující ho k zajištění navrácení protiprávních podpor, je tudíž povinen přijmout veškerá opatření směřující k zajištění výkonu uvedeného rozhodnutí. V této souvislosti musí dotýčný stát dosáhnout skutečného vrácení dlužných částek (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. března 2012, Komise v. Itálie, C-243/10, bod 35, a citovaná judikatura).
- 98 Kromě toho má tato povinnost navrácení za cíl obnovit na trhu stav, který předcházal poskytnutí podpory. Konkrétně je cílem navrácení podpor neslučitelných s vnitřním trhem odstranění narušení hospodářské soutěže způsobené konkurenční výhodou, z které měl na trhu prospěch příjemce této podpory na úkor konkurentů, a tedy nastolení situace, která předcházela poskytnutí uvedené podpory (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 4. dubna 1995, Komise v. Itálie, C-348/93, Recueil s. I-673, bod 27, a ze dne 17. listopadu 2011, Komise v. Itálie, C-496/09, Sb. rozh. s. I-11483, bod 61). Tyto zásady jsou rovněž uvedeny v bodech 13 a 14 oznámení Komise nazvaného „Cesta k účinnému provádění rozhodnutí Komise, jimiž se členskými státy nařizuje zajistit navrácení protiprávní a neslučitelné podpory“ (Úř. věst. 2007, C 272, s. 4).
- 99 S ohledem na tyto zásady a na skutečnost, že Komise v projednávaném případě správně učinila v napadeném rozhodnutí závěr, že státní podpora je neslučitelná s vnitřním trhem, a je tudíž protiprávní, je třeba konstatovat, že Komise právem nařídila portugalskému státu navrácení dotčené podpory, včetně výhody související s poskytnutím státní záruky. Jak bylo totiž uvedeno v bodech 56, 73 a 95 výše, poskytnutím uvedené záruky měla banka BPP prospěch z hospodářské výhody, která mohla ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž, což odůvodňuje, aby bylo nařízeno odebrat jí tuto konkurenční výhodu za účelem obnovit na relevantním trhu stav, který předcházal poskytnutí uvedené podpory. Primární výtku žalobkyně, podle které Komise nařídila navrácení dotčené podpory výlučně z procesních důvodů, je tudíž neopodstatněná a musí být zamítnuta.
- 100 Pokud jde o podpůrnou otázku, zda Komise byla oprávněna k nařízení navrácení hospodářské výhody poskytnuté státní zárukou během období od 5. prosince 2008 do 5. června 2009 (viz body 71 a 85 odůvodnění napadeného rozhodnutí), které bylo předběžně schváleno v rozhodnutí ze dne 13. března 2009, je třeba odkázat nejprve na úvahy uvedené v bodech 88 a 89 výše.
- 101 V této souvislosti je třeba upřesnit, že bod 15 a bod 25 písm. a) a c) pokynů na záchranu a restrukturalizaci, jejichž obecné zásady jsou použitelné podle bodu 10 sdělení týkajícího se finančních institucí, se nevyjadřují ani k předmětu, ani k věcné či časové působnosti, ani k podmínkám příkazu k navrácení. Bod 25 písm. a) a c) uvedených pokynů pouze popisuje podmínky případného schválení podpory na záchranu. Podle ustanovení obsažených v bodě 25 písm. a) těchto pokynů je vyžadováno, aby v zásadě po nejzazší lhůtě šesti měsíců „každý úvěr [byl] splacen] a platnost každé záruky [...] skonči[la]“ a podle ustanovení obsažených v bodě 25 písm. c) týchž pokynů je rovněž vyžadováno, aby byl předložen „doklad o tom, že byl úvěr v celé výši splacen a/nebo o tom, že byla ukončena platnost záruky“. Uvedený bod 25 tedy nedefinuje ani výhodu související s poskytnutím takové půjčky nebo takové záruky, která by mohla být předmětem příkazu k navrácení, ani způsob, jakým je třeba vypočítat její výši, což je v případě záruk předmětem bodu 4.2 sdělení [Komise o použití článků 87 a 88 [...] ES na státní podpory ve formě záruk (Úř. věst. 2008, C 155, s. 10, dále jen „sdělení týkající se záruk“], jakož i sdělení Komise ze dne 19. ledna 2008 o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, s. 6, dále jen „sdělení o stanovování referenčních sazeb“).

- 102 Odstavce 15 a 25 pokynů na záchranu a restrukturalizaci tím, že omezují možnost schválit podpory na záchranu „ve formě úvěrových záruk či úvěrů“ na podpory mající „dočasnou a vratnou“ povahu, nicméně spočívají na obecném předpokladu, že každá výhoda poskytnutá dočasně coby podpora na záchranu, nehlédě na její formu, musí být vrácena, pokud podmínky pro schválení, kterým její dočasné poskytnutí podléhá, nejsou či již nejsou splněny. Tento výklad odpovídá vratné povaze a duchu podpory na záchranu, jejímž cílem je pouze umožnit podniku v obtížích překonat krátké období krize, po jejímž ukončení se buď zachrání sám, což s sebou nese jeho povinnost vrátit podporu, nebo předloží plán restrukturalizace nebo likvidace. V případě státní záruky tato zásada nutně vyžaduje vrácení hospodářské výhody, kterou uvedená záruka příjemci přinesla během jejího poskytnutí, přičemž pouze její zrušení s účinky *ex nunc* není za tímto účelem dostatečné, a navíc je v rozporu s pojmem navrácení, jak je připomenut v bodech 97 a 98 výše.
- 103 Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě portugalské orgány nedodržely své závazky podle rozhodnutí ze dne 13. března 2009, které spočívalo na přesném a koherentním uplatnění bodu 30 sdělení týkajícího se finančních institucí, vykládaného ve spojení s body 15 a 25 pokynů na záchranu a restrukturalizaci, měla Komise právo zahrnout toto období do příkazu k navrácení pro účely vrácení poskytnuté výhody v plné výši.
- 104 Žalobkyně tudíž nemůže Komisi vytýkat, že porušila čl. 108 odst. 2 SFEU tím, že nařídila navrácení výhody související s poskytnutím státní záruky v rozsahu, v němž se vztahovala na období od 5. prosince 2008 do 5. června 2009.
- 105 Z toho důvodu musí být zamítnuta i podpůrná výtka obsažená v této druhé části žalobního důvodu.
- 106 Zatřetí, pokud jde o výpočet částky, která má být navrácena, žalobkyně Komisi vytýká, že porušila zejména v bodě 82 odůvodnění napadeného rozhodnutí zaprvé bod 4.2 sdělení týkajícího se záruk, zadruhé podmínky odměny stanovené zvláštním režimem záruk ve prospěch úvěrových institucí se sídlem v Portugalsku na základě portugalského zákona 60-A/2008 ze dne 20. října 2008, který byl proveden vyhláškou 1219-A/2008 ze dne 23. října 2008, jak byly schváleny rozhodnutím C (2008) 6527, a zatřetí „spreads“ (spready) uplatňované v Portugalsku mezi prosincem 2008 a dubnem 2010 na nové půjčky poskytnuté vnitrostátními finančními institucemi.
- 107 Pokud jde o první výtku, žalobkyně upřesňuje, že kritéria uvedená v bodě 4.2 sdělení týkajícího se záruk odpovídají „primárnímu kritériu“ a „podpůrnému kritériu“. Komise tak neměla vypočítat vyšší údajné podpory na základě „rozdíl[u] mezi teoretickou tržní úrokovou sazbou a úrokovou sazbou získanou díky státní záruce, po odečtení případných zaplacených premií“, neboť na trhu existovaly srovnatelné poznatky, které nebyly analyzovány.
- 108 V této souvislosti je třeba připomenout, že bod 4.2 sdělení týkajícího se záruk stanoví, že „[p]ro individuální záruku by se měl grantový ekvivalent záruky vypočítat jako rozdíl mezi tržní cenou záruky a skutečně hrazenou cenou“. Tento bod mimo jiné uvádí následující:

„Tam, kde se na trhu neposkytují záruky pro příslušný typ transakce, není pro záruku k dispozici tržní cena. V takovém případě by se měl prvek podpory vypočítat stejným způsobem jako grantový ekvivalent zvýhodněné půjčky, a sice jako rozdíl mezi zvláštní tržní úrokovou mírou, která by pro danou společnost platila bez záruky, a sazbou získanou na základě státní záruky po odečtení zaplacené premie. Není-li k dispozici tržní úroková míra a přeje-li si daný členský stát použít k aproximaci referenční úrokovou sazbu [...], Komise zdůrazňuje, že se na výpočet míry podpory v individuální záruce vztahují podmínky stanovené ve sdělení o referenčních sazbách. To znamená, že je třeba věnovat náležitou pozornost přírážce k základní sazbě, která má zohlednit příslušný rizikový profil operace pokryté zárukou a podniku, jemuž je záruka poskytována, a poskytnutého zajištění“.

- 109 Z těchto ustanovení vyplývá, že pokud Komise dospěje k závěru, že tržní cena dotčené záruky neexistuje, je povinna vypočítat prvek podpory „stejným způsobem jako grantový ekvivalent zvýhodněné půjčky“, a nemůže se z důvodu sebeomezení ve výkonu posuzovací pravomoci (viz judikatura citovaná v bodě 91 výše) odchýlit od této povinnosti nebo metody výpočtu.
- 110 Ze znění bodů 81 a 82 odůvodnění napadeného rozhodnutí nicméně vyplývá, že i přes správný odkaz na sdělení týkající se záruk, jak je uvedeno v *Úředním věstníku Evropských společenství* a jak je použitelné v projednávaném případě, Komise nedopatřením uvedla ustanovení svého dřívějšího sdělení „o použití článků 87 a 88 [...] ES na státní podpory ve formě záruk“ (Úř. věst. 2000, C 71, s. 14; Zvl. vyd. 08/01, s. 369), a zejména jeho bod 3.2 první odrážku, podle kterého „[v]yšší grantového ekvivalentu úvěrové záruky v daném roce lze [...] vypočítat stejným způsobem jako grantový ekvivalent zvýhodněné půjčky, přičemž úrokový příspěvek představuje rozdíl mezi tržní úrokovou mírou a sazbou získanou díky státní záruce po odečtení zaplaceného pojistného“. V bodě 82 odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž Komise v podstatě připomněla, že je nemožné určit tržní cenu přiměřenou pro odměnu za státní záruku, takže musí být definována přiměřená referenční hodnota. Ač neodkázala na svou absolutní a bezpodmínečnou povinnost uvedenou v bodě 108 výše, Komise upřesnila následující:
- „Jak stanoví bod 3.2 první odrážka sdělení [...] týkající se záruk, ‚grantový ekvivalent‘ záruky na půjčku v určitém roce může být vypočten stejným způsobem jako grantový ekvivalent půjčky za příznivých podmínek. V tomto případě může být částka podpory vypočtena jako rozdíl mezi teoretickou tržní úrokovou sazbou a úrokovou sazbou získanou díky státní záruce, po odečtení případných zaplacených premií.“
- 111 Je však nutno konstatovat, že v projednávaném případě Komise zvolila takovou metodu výpočtu částky hospodářské výhody související s dotčenou zárukou, kterou každopádně měla zvolit podle bodu 4.2 sdělení týkajícího se záruk, a sice metodu výpočtu grantového ekvivalentu zvýhodněné půjčky. Za těchto okolností pouhá skutečnost, že nesprávně citovala ustanovení z dřívějšího sdělení a že použila výraz „může“ namísto výrazu „by se měl“, nemůže mít za následek vadu přístupu v napadeném rozhodnutí.
- 112 První výtku je tudíž třeba zamítnout v rozsahu, v němž je dovoláváno porušení bodu 4.2 sdělení týkajícího se záruk, přičemž případná existence srovnatelných poznatků na trhu pro určení tržní ceny státní záruky musí být posouzena v rámci druhé a třetí výtky.
- 113 V rámci druhé a třetí výtky žalobkyně Komisi vytýká, že nezohlednila ani odměnu stanovenou zvláštním režimem záruk ve prospěch úvěrových institucí se sídlem v Portugalsku, jak byl schválen rozhodnutím Komise C (2008) 6527, ani „spreads“ uplatňované v Portugalsku mezi prosincem 2008 a dubnem 2010 na nové půjčky poskytnuté vnitrostátními finančními institucemi, které byly značně nižší, než sazba uvedená v napadeném rozhodnutí, s ohledem zejména na vysokou hodnotu poskytnutých zajišťovacích prostředků.
- 114 Pokud jde o druhou výtku, stačí konstatovat, jak tvrdí Komise, že tento zvláštní režim se týkal pouze portugalských finančních institucí splňujících kritéria solventnosti dotčeného zákona, což Komise v bodě 39 výše uvedeného rozhodnutí zohlednila. Komise tedy správně konstatovala, že na instituci v obtížích a na pokraji likvidace, jako byla banka BPP v době poskytnutí státní záruky, se nemůže vztahovat uvedený zvláštní režim, a tudíž úrokové sazby v něm stanovené. Komise rovněž oprávněně tvrdí, že sazby odměny podle uvedeného zvláštního režimu každopádně již pojmově neodpovídají tržním podmínkám.
- 115 Pokud jde o třetí výtku vycházející z toho, že Komise měla zohlednit „spreads“ uplatňované v Portugalsku mezi prosincem 2008 a dubnem 2010, a sice tržní sazby, je nutno poukázat na to, že s ohledem na finanční situaci banky BPP ve stadiu poskytnutí dotčené podpory mohla mít Komise právem za to, že bylo velmi málo pravděpodobné, že by banka BPP mohla získat bankovní půjčku na

trhu bez intervence portugalského státu a že bylo nemožné určit tržní cenu přiměřenou pro odměnu za státní záruku (body 81 a 82 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Okolnosti, v nichž tkví původ poskytnutí uvedené záruky, zejména zaprvé finanční potíže banky BPP, které si vyžádaly, že ji Portugalská banka dočasně zprostita plateb, zadruhé velmi vysoká částka finančních prostředků nezbytných pro udržení banky BPP na trhu, a sice 450 milionů eur, a zatřetí krize na národních, evropských a mezinárodních finančních trzích, byly totiž takové, že Komise mohla, aniž by pochybila, učinit závěr, že i přes objem nabídnutých zajišťovacích prostředků nebyla banka BPP s to získat na trhu srovnatelnou záruku za finanční podporu v takové výši. Komise se tudíž mohla v souladu s bodem 4.2 sdělení týkajícího se záruk oprávněně opřít o metodu výpočtu grantového ekvivalentu zvýhodněné půjčky.

116 Za těchto podmínek je třeba zamítnout tento žalobní důvod v plném rozsahu jako neopodstatněný.

K pátému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na „řádnou správu“ [omissis]

K šestému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání

122 V rámci tohoto žalobního důvodu žalobkyně v podstatě tvrdí, že zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání brání příkazu k navrácení dotčené podpory, přinejmenším co se týče navrácení nařízeného za období od 5. prosince 2008 do 5. června 2009, na které se vztahovalo schválení učiněné v rozhodnutí ze dne 13. března 2009. Podle žalobkyně se banka BPP mohla legitimně domnívat, že postup „probíhal v souladu s právem“, a dále a podpůrně, že státní záruka byla během tohoto období slučitelná s vnitřním trhem.

[omissis]

124 Úvodem je třeba upřesnit, že úvahy žalobkyně uvedené v rámci tohoto žalobního důvodu se zakládají pouze na argumentech, jimiž je tvrzeno zmaření jejího údajného legitimního očekávání nebo nadějí, a nikoli porušení zásady právní jistoty, jak je vykládána judikaturou (rozsudky Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, Sudholz, C-17/01, Recueil s. I-4243, bod 34, a ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, Sb. rozh. s. I-4983, bod 80). Analýzu je tudíž třeba omezit na tvrzené porušení zásady ochrany legitimního očekávání.

125 Tato zásada chrání každého jednotlivce, pokud u něj unijní orgán, instituce nebo jiný subjekt tím, že mu poskytly konkrétní ujištění, vyvolaly podloženou naději. Takovým ujištěním jsou bez ohledu na formu, ve které jsou sděleny, přesné, nepodmíněné a shodující se informace (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 16. prosince 2010, Kahla Thüringen Porzellan v. Komise, C-537/08 P, Sb. rozh. s. I-12917, bod 63, a ze dne 13. června 2013, HGA a další v. Komise, C-630/11 P až C-633/11 P, bod 132). Mimoto s ohledem na kogentní povahu kontroly státních podpor prováděné Komisí mohou mít podniky, které jsou příjemci podpory, v zásadě legitimní očekávání, že při poskytování podpory byla zachována pravidla, pouze v případě, že podpora byla poskytnuta v souladu s postupem upraveným článkem 108 SFEU, a s řádnou péčí postupující hospodářský subjekt musí být běžně schopen ujistit se o tom, že uvedený postup byl dodržen. Zejména je-li podpora poskytnuta bez předchozího oznámení Komisi, takže je podle čl. 108 odst. 3 SFEU protiprávní, nemůže mít příjemce podpory v tomto okamžiku legitimní očekávání, že byla při poskytování podpory zachována pravidla (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. prosince 2011, France Télécom v. Komise, C-81/10 P, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 59, a citovaná judikatura).

126 Opodstatněnost jednotlivých výtek a argumentů uplatněných žalobkyní na podporu tohoto žalobního důvodu je třeba ověřit ve světle těchto zásad judikatury.

- 127 Zaprvé žalobkyně netvrdila, že by jí Komise v jakékoli fázi správního řízení poskytla konkrétní ujištění, která u ní mohla vyvolat podloženou naději. Jak bylo totiž již uvedeno v bodě 119 výše, rozhodnutí ze dne 13. března 2009 obsahovalo pouze dočasné a naléhavé rozhodnutí o slučitelnosti dotčené podpory, spolu s podmínkou, že portugalské orgány dodrží své závazky předložit ve lhůtě šesti měsíců, a sice do 5. června 2009, plán restrukturalizace banky BPP, jakož i oznámit Komisi jakékoli případné prodloužení státní záruky nad rámec původního období šesti měsíců. Mimoto již z bodů 39, 41 a 44 odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. března 2009, v souvislosti s nimiž žalobkyně nezpochybňuje, že o nich banka BPP během správního řízení věděla, ve spojení s body 8 až 10 rozhodnutí o zahájení řízení (viz bod 13 výše) vyplývá, že banka BPP nemohla chovat legitimní očekávání, pokud jde o uvedené řízení, v to, že dotčená podpora bude v konečném důsledku prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem.
- 128 Zadruhé, pokud jde o dobu, která uplynula mezi přijetím rozhodnutí ze dne 13. března 2009 a napadeného rozhodnutí, žalobkyně neuplatňuje žádný argument, který by mohl prokázat, že uvedená doba byla nepřiměřená nebo mohla vyvolat u banky BPP legitimní naději. Naopak Komise v projednávaném případě portugalským orgánům ve dnech 15. července a 6. října 2009, a sice krátce po 5. červnu 2009, připomněla nutnost předložit plán restrukturalizace banky BPP (viz bod 11 výše). Mimoto přibližně jen o měsíc později, a sice dne 10. listopadu 2009, přijala Komise rozhodnutí o zahájení řízení, zajisté zveřejněné v Úředním věstníku až 6. března 2010, které uvádělo důvody, na kterých zakládala své pochybnosti o slučitelnosti státní záruky s vnitřním trhem (body 8 až 10 rozhodnutí o zahájení řízení). Navíc v bodě 9 uvedeného rozhodnutí Komise jasně uvedla, že bez restrukturalizačního plánu není schopna „posoudit, zda státní záruka poskytnutá dne 5. prosince 2008 a její prodloužení ze dne 5. června 2009 jsou slučitelné s [vnitřním] trhem v souvislosti s dobou trvání a cenou záruky“. Konečně bylo v tomto rozhodnutí portugalským orgánům nařízeno, aby předložily plán restrukturalizace banky BPP do 22. prosince 2009 (viz bod 12 výše), přičemž žalobkyně ani netvrdí, že by o tom banka BPP v této fázi nevěděla.
- 129 Z toho plyne, že v rozhodnutí o zahájení řízení Komise zpochybnila slučitelnost státní záruky s vnitřním trhem, pokud jde o celé dotyčné období, včetně období od 5. prosince 2008 do 5. června 2009, a to na základě důvodů uvedených v bodě 127 výše. Za těchto okolností se žalobkyně nemůže dovolávat uplynutí období patnácti měsíců mezi rozhodnutím ze dne 13. března 2009 a dnem přijetí napadeného rozhodnutí jako skutečnosti, která může založit legitimní očekávání v to, že Komise stejně prohlásí dotčenou podporu za slučitelnou s vnitřním trhem. V této souvislosti pouhá skutečnost, že rozhodnutí ze dne 13. března 2009 výslovně neuvádělo možnost pozdějšího prohlášení neslučitelnosti, které může vést k navrácení *ex tunc* poskytnuté výhody, nestačí k založení takového legitimního očekávání, jelikož následný přístup Komise byl v souladu s relevantními pravidly připomenutými v bodech 85, 101 a 102 výše a rozhodnutí o zahájení řízení jednoznačně uvádělo, že bez plánu restrukturalizace banky BPP nemohlo být předběžné schválení dotčené podpory, jak bylo učiněno v rozhodnutí ze dne 13. března 2009, potvrzeno nebo učiněno trvalým na základě rozhodnutí, které mělo být přijato na konci správního řízení.
- 130 Zatřetí je třeba zamítnout jako neopodstatněný a v každém případě jako irelevantní argument žalobkyně, podle kterého je nepředložení plánu restrukturalizace banky BPP zcela přičitatelné portugalským orgánům. I kdyby tomu totiž tak bylo a bez ohledu na důvody, proč takový plán nebyl Komisi oznámen, Komise nemůže nést odpovědnost za toto opomenutí nebo za vyvolání jakékoli legitimní naděje banky BPP v tomto kontextu. Naopak, jak bylo připomenuto v bodě 128 výše, po 5. červnu 2009 přijala Komise všechna patřičná opatření k vybídnutí portugalských orgánů, aby jí co nejdříve předložily plán restrukturalizace banky BPP.
- 131 Začtvrté, pokud jde o argument, podle kterého Komise vyvolala svou předchozí rozhodovací praxí ve vztahu k jiným finančním institucím, kterých se dotkla finanční krize, legitimní očekávání banky BPP v to, že dotčená podpora bude v konečném důsledku prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem, stačí konstatovat, že žalobkyně netvrdila ani neprokázala, že Komise v těchto jiných věcech řešila situaci srovnatelnou se situací, v níž tkví původ projednávané věci. Mimoto žalobkyně neoponovala tvrzení Komise, podle kterého v těchto jiných věcech členské státy předložily plán restrukturalizace nebo

likvidace dotyčných finančních institucí. V každém případě v rozsahu, v němž žalobkyně v tomto kontextu uplatňuje porušení zásady rovného zacházení na svůj úkor, je toto hledisko zkoumáno v rámci sedmého žalobního důvodu vycházejícího z porušení práva na „spravedlivé zacházení“ (viz body 136 až 143 dále).

- 132 Zapáté je třeba uvést, že argument žalobkyně, podle kterého je příkaz k navrácení „sankcí“ vůči bance BPP a vážně poškozuje zájmy jejích investorů a věřitelů, je irelevantní a v každém případě postrádá jakýkoli právní základ. Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že příkaz k navrácení protiprávní podpory není sankcí v užším slova smyslu, avšak jeho cílem je pouze obnovit stav, který předcházel poskytnutí podpory (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 24. září 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil s. I-7869, body 178 až 182; rozsudek Tribunálu ze dne 9. září 2009, Diputación Foral de Álava a další, T-230/01 až T-232/01 a T-267/01 až T-269/01, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 377). Navíc žalobkyně nevysvětluje, zda a v jaké míře může kvalifikace příkazu k navrácení jako „sankce“ ovlivnit rozsah ochrany, které by banka BPP mohla požívat na základě zásady ochrany legitimního očekávání, jelikož v projednávaném případě nejsou relevantní kritéria pro uplatnění této zásady splněna.
- 133 Zašesté s ohledem na úvahy uvedené v bodech 89 a 99 výše žalobkyně neprávem tvrdí, že napadené rozhodnutí nařizuje navrácení výlučně z procesních důvodů. Kromě toho příjemci podpory nemohou v zásadě chovat legitimní očekávání v legalitu podpory, pokud tato podpora byla poskytnuta jako opakované prodloužení státní záruky, jako v projednávaném případě, v rozporu s povinností předchozího oznámení Komisi a se zákazem provést uvedenou podporu podle čl. 108 odst. 3 SFEU, a tudíž byla protiprávní (v tomto smyslu viz rozsudek France Télécom v. Komise, bod 125 výše, bod 59, a citovaná judikatura).
- 134 Konečně Komise správně tvrdí, že povinnost členských států zajistit navrácení podpor, které jsou protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem, není omezena či zpochybněna skutečností, že příjemce je insolventní (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. září 1994, Španělsko v. Komise, C-42/93, Recueil s. I-4175, bod 33).
- 135 Za těchto podmínek je třeba tento žalobní důvod zamítnout v plném rozsahu jako zčásti neopodstatněný a zčásti irelevantní.

K sedmému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na „spravedlivé zacházení“

- 136 Na podporu tohoto žalobního důvodu se žalobkyně dovolává několika rozhodnutí v oblasti podpor poskytnutých finančním institucím, která Komise přijala v souvislosti s finanční krizí. Žalobkyně z nich v podstatě vyvozuje, že s bankou BPP bylo zacházeno rozdílně nebo nespravedlivě. Konkrétně podle žalobkyně Komise ve svém rozhodnutí 2012/660/EU ze dne 27. března 2012 o opatřeních SA.26909 (2011/C), která provedlo Portugalsko za účelem restrukturalizace společnosti Banco Português de Negócios (BPN) (Úř. věst. L 301, s. 1), projevila větší „toleranci“ vůči portugalským orgánům než v projednávané věci, přestože zaprvé byla obě dotčená opatření oznámena téměř ve stejné době, zadruhé byly portugalské orgány v případě BPN rovněž v prodlení s předložením plánu restrukturalizace a zatřetí opatření na podporu ve prospěch BPN, včetně státní záruky, byla „z finančního hlediska nesrovnatelně významnější“.

[omissis]

- 138 S ohledem na argumentaci žalobkyně shrnutou v bodě 136 výše je třeba tento žalobní důvod chápat tak, že se týká porušení zásady rovného zacházení.

- 139 Obecná zásada rovného zacházení coby obecná zásada unijního práva vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné. Srovnatelný charakter odlišných situací se posuzuje s ohledem na veškeré prvky, které je charakterizují. Takové prvky musí být zejména určeny a posuzovány ve světle předmětu a cíle unijního aktu, který zakládá dotčené odlišení. Mimoto je nutné zohlednit zásady a cíle oblasti, do níž dotčený akt spadá (rozsudky Soudního dvora ze dne 16. prosince 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine a další, C-127/07, Sb. rozh. s. I-9895, body 23, 25 a 26, a citovaná judikatura, a ze dne 12. května 2011, Lucembursko v. Parlament a Rada, C-176/09, Sb. rozh. s. I-3727, body 31 a 32).
- 140 Je tudíž třeba ověřit, zda žalobkyně dostatečně prokázala, že situace, v nichž tkví původ jiných rozhodnutí přijatých Komisí v souvislosti s finanční krizí, jsou přinejmenším srovnatelné se situací, v níž tkví původ napadeného rozhodnutí.
- 141 Pokud jde konkrétně o srovnatelnost situace, v níž tkví původ rozhodnutí týkajícího se BPN, se situací, jež je předmětem napadeného rozhodnutí, skutečnosti, které žalobkyně uvádí, nestačí k doložení, že se BPN a banka BPP nacházely ve srovnatelné situaci pro účely uplatnění zásady rovného zacházení, jelikož pouze více méně souběžné oznámení opatření podpor zamýšlených portugalskými orgány ve prospěch těchto dvou bank není v tomto ohledu určující. Z bodů 9 až 14 odůvodnění rozhodnutí týkajícího se BPN tak vyplývá, že na rozdíl od projednávaného případu portugalské orgány skutečně Komisi předložily, byť opožděně, plán restrukturalizace BPN, na žádost Komise později doplněný o informace. Kromě toho v případě BPN Komise zahájila rozhodnutím o zahájení řízení ze dne 24. října 2011 (Úř. věst. C 371, s. 14 a 15) formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU nikoli z důvodu, že plán restrukturalizace vůbec nebyl předložen, nýbrž z důvodu, že původně předložený plán restrukturalizace zastaral v důsledku prodeje BPN a že nově předložený zrevidovaný plán musel být znovu Komisí posouzen. S ohledem na rozhodující povahu, kterou mělo nepředložení plánu restrukturalizace banky BPP portugalskými orgány pro prohlášení neslučitelnosti dotčené podpory s vnitřním trhem (viz zejména bod 71 odůvodnění napadeného rozhodnutí), tyto podstatné rozdíly v situacích BPN a banky BPP přitom samy o sobě odůvodňovaly závěr, že uvedené situace nejsou srovnatelné, a že se tudíž zásada rovného zacházení, jak je dovolávána žalobkyní, nemohla na projednávaný případ uplatnit.
- 142 Pokud jde o ostatní rozhodnutí dovolávaná žalobkyní, stačí konstatovat, že neupřesnila skutečnosti, které by umožňovaly rozhodnout o případné srovnatelnosti dotčených situací, takže tato argumentace nemůže být přijata z důvodů uvedených v bodě 131 výše.
- 143 Tento žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout v plném rozsahu jako neopodstatněný.

K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z neuvedení odůvodnění [omissis]

- 162 Z výše uvedených úvah vyplývá, že žalobu je třeba zamítnout v plném rozsahu, aniž je třeba posoudit návrh žalobkyně, aby bylo Komisi v rámci dokazování nařízeno podle článku 65 jednacího řádu založit do spisu úplné znění dokumentu předloženého jako příloha B.2 k žalobní odpovědi, včetně některých písemností připojených k uvedenému dokumentu.

K nákladům řízení

- 163 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 164 Vzhledem k tomu, že Komise náhradu nákladů řízení požadovala a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení Komise.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**
- 2) **Banco Privado Português, SA a Massa Insolvente do Banco Privado Português, SA ponesou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**

Prek

Labucka

Kreuschitz

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 12. prosince 2014.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu	2
Řízení a návrhová žádání účastníků řízení	4
Právní otázky	5
Shrnutí žalobních důvodů směřujících ke zrušení	5
K třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného posouzení skutkového stavu a z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU	5
Úvodní poznámky	5
K existenci hospodářské výhody ve prospěch banky BPP	6
Ke kritériím hospodářské činnosti, ovlivnění obchodu a narušení hospodářské soutěže	7
K druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU	10
Připomenutí argumentů účastníků řízení	10
Připomenutí obsahu rozhodnutí ze dne 13. března 2009	10
Připomenutí obsahu napadeného rozhodnutí	10
Závěr	10
K čtvrtému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení čl. 108 odst. 2 SFEU	12
K pátému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na „řádnou správu“	16
K šestému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání	16
K sedmému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na „spravedlivé zacházení“	18
K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z neuvedení odůvodnění	19
K nákladům řízení	19